

Rozhovor s Janem Švejnar

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Málokdo si umí představit, jak přesně to bude vypadat, až Česká republika poprvé povede Evropskou unii. Včera dali zástupci tří budoucích předsednických zemí, Francie, Česka a Švédska, dohromady jakýsi jízdni řád či plán následujícího roku a půl, tedy toho, kam bychom měli Unii posunout, čemu bychom měli dát přednost a na co bychom opravdu měli silně tlačit. V sedmdesátistránkovém dokumentu se tak objevila témata energetická, klimatická, téma konkurenceschopnosti, bezpečnosti nebo zaměstnanosti. Dokument je zatím utajen, na čem jsme se opravdu dohodli, bude známo až po 16. červnu. V příštích Dvaceti minutách Radiožurnálu zkusme tedy odpovědět otázku, jestli se máme dívat na naše předsednictví se skepsí v oku nebo ne. Zdraví vás Martin Veselovský a přeje dobrý poslech. Hostem dnešních Dvaceti minut je poprvé od prezidentské volby ekonom a předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu Jan Švejnar, dobrý den, pane profesore.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Dobrý den.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Vy se dnes odpoledne účastníte, pokud se nepletu, se sociálními demokraty Paroubkem, Štěchem a Zaorálkem semináře se skeptickým názvem, odcituji ho přesně: "Evropské předsednictví České republiky, co předvede nám i Evropě euroskeptická vláda Mirka Topolánka a co by potřebovala Česká republika," tolik citace. Proč se účastníte takto nazvaného semináře.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

No, tak samozřejmě ten hlavní název je ten první, já jsem si ani zpočátku nevšimnul, že tam je vlastně ten, ta druhá část názvu ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Agentura ČTK to interpretuje jako jednolitý veliký název.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Jednolitý velký název, v té pozvánce to tak nebylo, no, to nevadí, já myslím, co je důležité, je, co se na semináři řekne a jaká bude diskuse.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Co tam budete prezentovat za názory, budou, půjdou po, řekněme, srstí toho spíše skeptického názoru?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Já myslím, že člověk nemusí být jenom skeptický, já myslím, že je pro nás předsednictví velkou příležitostí a je na nás, abychom se ho zhostili opravdu úspěšně, anebo naopak, abychom bohužel dostali reputaci, že nejsme úspěšní jako předsedníci, čili já bych se na to díval s otevřenými očima a opravdu si položil otázku, do jaké míry můžeme uspět, do jaké míry jsme připraveni a jestli jsme si vytyčili opravdu správné cíle.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Ty otázky se ještě pokusíme zodpovědět, ještě jedna otázka spíš ideologického charakteru, je tento seminář z mého pohledu minimálně druhým seminářem či debatou, kterou jste absolvoval se sociálními demokraty, jedna byla, myslím, se stínovým ministrem Havlem, znamená to, že se, že je možno vás od této chvíle vnímat jako člověka ideologicky spřízněného se sociálními demokraty?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Ne, ne, já myslím, že tady vyjímáte z celkového kontextu to, že jsem v mnoha seminářích, včera jsem byl například na semináři Respektu, kde byl ministr Liška a další lidé, takže já myslím, že to musíte brát tak, že člověk je na mnoha seminářích, jsou tam různorodí účastníci a tady ten zrovna shodou okolností je spíše zaměřený orientačně na sociální demokracii.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak, pojďme zpátky k předsednictví České republiky Radě Evropské unie v první polovině roku 2009. Nevím, jestli jste na rozdíl ode mě získal ten dokument, který byl podepsán včera.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Ne, nezískal, já myslím, že vlastně není veřejně přístupný, takže víceméně vím asi to, co vy, možná víte vy o něco více.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Není, no. To nevím, na druhou stranu z již známých bodů, které si vytkla vláda České republiky jako své priority pro předsednictví, tyto body byly přelity do toho dokumentu, který byl včera podepsán a rozšířen samozřejmě i o priority Francie a Švédska. Na kterých bodech bychom mohli ztroskotat.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

No, já myslím, že tam bude velká otázka, do jaké míry budeme my a Francie obdobně interpretovat volnost trhu, to znamená, my dáme velký důraz na odbourání bariér. Francie naopak dává důraz na zajištění fungování výrobců Evropské unie a někdy to prosazuje tak, že to neznamená odbourávání

bariér. Na druhé straně myslím, že se to dá řešit, alespoň částečně, tím, že vlastně Francie se zaměřuje na vnější svět, ne tolik na situaci uvnitř Evropské unie, takže odbourávání bariér uvnitř Evropské unie by snad bylo možno skloubit i s francouzským konceptem a rozhodně tam bude jako jedna třetí plocha. No, a vůči ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Jenom, pardon, malá technická vsuvka ...

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Ano.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

... možná ta třetí plocha nebude tak velká, protože tuším, že dnes přišla ta zpráva, že francouzský prezident Sarkozy oznámil, že k 1. červenci bude uvolněn pracovní trh pro příchozí z nově vstoupivších zemí do Evropské unie.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Ano, a to bude samozřejmě pro nás významné, protože jedna z největších bariér pro nás je právě pohyb pracovních sil, které byly doposud omezeny právě pro lidi z nově, nově příchozích států. Uvidíme, jak se k tomu zachová samozřejmě též Německo a Rakousko, ale je dobré, že Francie uvolňuje svůj pracovní trh potom, co tak učinila Británie, Španělsko a další země. No, a potom ještě zpátky k té vaší otázce. Já myslím, že co bude též důležité, bude situace se Švédskem, Švédové samozřejmě dávají velký důraz na životní prostředí, zkvalitnění životního prostředí, a to znamená též otázky ekologické související s tím, jak se vyrábí energie, jak se spotřebuje, a tak dále. U nás je samozřejmě větší důraz na energetické zabezpečení, soběstačnost, diverzifikaci, takže tam zase bude samozřejmě oblast, ve které bude nutno najít nějaký kompromis.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A když k tomu ještě přičteme téměř čistě politické věci, a to jsou fakty, že na ten první půlrok roku 2009, na dobu našeho předsednictví spadá implementace Lisabonské smlouvy, a ještě ke všemu navazování nějakých, řekněme, vztahů a dobrých vztahů s novou administrativou ve Spojených státech amerických po tamních volbách. Zvládneme tyto věci?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já myslím, že to je opravdu nakonec ta úplně nejtěžší otázka a bude to pro nás ten největší úkol, největší výzva, do jaké míry toto všechno jsme schopni zvládnout, jestli jsme už učinili dostatečné kroky na to, abychom byli připraveni. Jsou tam samozřejmě aspekty, kolik z celé této škály vlastně úkolů se dokážeme dobře zhostit a potom jsou tam i praktické věci, to, že nastupujeme po Francouzech a že tudíž například Francouzi mohou spoustu dokumentů a pracovních schůzek organizovat ve francouzštině, nás vystaví velkému tlaku, do jaké míry naši profesionálové, diplomaté, další, které se toho budou účastnit, budou skutečně schopni fungovat ve francouzštině. Myslím, že jsme na to nedávali příliš velký důraz a může to být jednou z oblastí, která bude problematická.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Rozumím tomu, že čistě jen ta jazyková stránka, to, že jsme možná více anglofonní než frankofonní, by mohla být překážkou v tom převzít tu štafetu od Francouzů?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Převzít a dobře komunikovat v kritických oblastech a rychle, a to zase záleží na té přípravě. Jestliže se to připraví tak, že většina věcí bude připravena v angličtině a nenecháme se zaskočit Francouzi právě po této jazykové stránce, tak samozřejmě uspějeme mnohem lépe, ale je důležité si to uvědomit již nyní předem, že k tomu může dojít, francouzština je jedním jazykem, který je uznávaný a tudíž se může běžně používat.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To odhadujete, pane profesore Švejnare, takovou situaci, že by mohla nastat, anebo mluvíte na základě nějakých faktů ohledně přípravy našeho sboru.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Spíš, spíš se na to dívám na základě obojího v tom smyslu, že všichni víme, že jsme mnohem lépe vybaveni angličtinou než francouzštinou, a též víme, že Francouzi často používají francouzštinu, a to i v případech, kdy mohou používat angličtinu, že ji zdůrazňují spíš jako jazyk, který chtějí uplatnit a který by se stal čím dál tím více důležitějším. Čili se na to dívám ne z hlediska, že nezbytně očekávám problémy, ale je to oblast, které bychom se měli vyvarovat, nebo problémům, kterých bychom se měli vyvarovat právě v této oblasti.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tuším, dnešní Hospodářské noviny přinesly takový popisný článek toho, jak si zejména lidé z ODS, kteří se budou podílet na jaksi hladkém nebo relativně hladkém průběhu našeho předsednictví, hodlají dovést nějaké politiky, řekněme, z Evropské unie, aby je učili ohledně zákulisí a ohledně chodu Evropské unie. Tak je to ta správná cesta?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Já myslím, že je to správná cesta, je dobře se vybavit a připravit všemi možnými způsoby a rozhodně zkušenosti jiných politiků, jiných vyjednávačů i vyjednávačů z jiných zemí mohou být pro nás velmi užitečné.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Říká zatím ve Dvaceti minutách Radiožurnálu ekonom Jan Švejnar, posloucháte Český rozhlas 1 a Dvacet minut Radiožurnálu. Když skočíme na chvíli do domácí politiky, protože bezesporu i ta bude ovlivňovat ten první půlrok roku 2009 a naše předsednictví Radě Evropské unie, je možné, že do toho roku 2009 vstoupíme s podobně zablokovanou domácí politikou, jako je dnes?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já doufám, že se více vykryštalizuje, protože je to ..., předsednictví Evropské unie je pro nás výzvou jako pro celek, pro celý národ, pro celou společnost a vlastně dostaneme takový ten punc nebo známku od Evropy a potažmo světa podle toho, jak se tohoto úkolu zhostíme. Čili je na nás na všech, abychom se ho zhostili co nejlépe a z tohoto důvodu myslím, že je potřebné, aby na politické sféře došlo k průměří nebo určitému průměří v této oblasti a aby se opravdu všechny politické subjekty zaměřily na to, abychom co nejlépe se zhostili tohoto úkolu.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Vy asi narážíte na ten už několikrát v médiích komunikovaný plán, o kterém tu mluví Jiří Paroubek, tu Mirek Topolánek už zhruba třičtvrtě roku, o tom, že by na ten půlrok, první půlrok roku 2009 mělo být uzavřeno jakési průměří. Je to vůbec reálné? Jen připomeňme, že v půli roku 2009 nás čekají volby do Evropského parlamentu.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Ano, tak správně poukazujete na to, že to nebude jednoduché a já opět poukazuji na to, že ta situace je tak důležitá, tak nad míru pro nás důležitá z hlediska reputačního jako země, že by se na tom mělo začít již nyní pracovat a dospět opravdu k určitému průměří ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Pardon, jak by to průměří mělo vypadat, protože když jsem tady ve Dvaceti minutách před několika týdny mluvil s Jiřím Paroubkem, předsedou ČSSD, tak on říkal, že si to dokáže představit v rovině nějakých, tedy zastavení mediálních útoků, ale že je obtížné si představit, že by neběžela klasická předvolební kampaň před volbami do Evropského parlamentu.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Tak to je samozřejmě a já myslím, to se děje i v jiných zemích, takže v tom smyslu nemusíme být ohroženi, ale myslím, že právě tematiky, které jsou spojené s předsednictvím, naším předsednictvím Evropské unie, by se neměly státi terčem právě čistě politických půtek a hádek.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Znovu tedy musím zopakovat moji otázku, jestli si myslíte, že na naší politické scéně, scéně je něco, taková nepsaná a nepodepsaná dohoda vůbec možná.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já myslím, že ano, samozřejmě máte pravdu v tom, že ta scéna je dostatečně rozhádaná na to, aby nás činila skeptickými, jestli je něco takového možného, ale já myslím, že politici též jsou si dobře vědomi, že i jejich hodnota v očích společnosti stoupne nebo klesne podle toho, jak se budou chovat, takže ty podněty jsou tam správné v tom smyslu, že jsou nastaveny tak, aby měly podnět se dohodnout, aby se opravdu měly snažit se dohodnout. No, do jaké míry toho dosáhnout, to vlastně spolu, společně uvidíme.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu, proč myslíte, že by nutně musely nějaké naše domácí politické rozmíšky ohledně toho, jestli jeden zákon bude schválen, či nebude schválen a jestli se opět bude hlasovat o vyjádření důvěry vládě, měly mít dopad na naše předsednictví Evropské unii, když to bude zajišťovat administrativa, která je tvořena těmi třemi koaličními vládami.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Samozřejmě já myslím, že v tom smyslu, jestli ten či onen zákon projde, nebo neprojde tento týden či příští týden, to samo o sobě nebude mít velký efekt, ale jestliže by se jednalo o hlasování nedůvěře celé vládě, tak se může vytvořit nejistota určitá, anebo dojem nejistoty, očekávání nejistoty, a to samozřejmě může ohrozit jak fungování, tak i vlastně pohled na Českou republiku ze strany jiných zemí.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Jestli tomu správně rozumím, že by tedy ostatní země Evropské unie hleděly na tu reprezentaci, která v tu chvíli bude předsedat Radě Evropské unie, s nejistotou, jestli to je ještě v podstatě reprezentace, za kterou někdo stojí.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

Přesně tak, a jestli tam bude příští týden či příští měsíc.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Pane profesore Švejnara, vy jste v rozhovoru pro deník Právo naznačil, že ta současná situace, kterou tedy můžeme nazvat více, či méně zablokovanou, když se podíváme například na zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi, nebo o ty daňové zákony, které by měly určit, jaké daně budeme platit v roce 2009, tak že by tato situace měla být zralá na zásah prezidenta. Pokud jsem to správně interpretoval. Jak jste si to představoval?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání Národohospodářského ústavu

V tom, v tom smyslu, že by prezident se měl snažit, aby došlo k co možná nejrychlejší shodě, aby nedošlo k prodloužení a tudíž zase zvyšování nejistoty. Samozřejmě prezident má omezené schopnosti a nemůže všechno vyřešit, to je samozřejmé, ale myslím, že se může zasadit o to, aby opravdu strany, které nejsou schopny se dohodnout, měly větší prostor k dohodě.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Jak?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

No, tak samozřejmě, že se může strany předvolat, může s nimi mluvit ať veřejně, či neveřejně, takže v tomto smyslu opravdu ten úřad prezidenta má renomé, které se k tomuto může, anebo nemusí propůjčit, a v tomto případě já si myslím, že by se mělo.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Je to tedy z vašeho pohledu forma nějaké domluvy, že by měl domluvit, anebo si myslíte, že, a teď jenom berme reálnou politiku u nás, na Hradě sedí prezident Václav Klaus, nebo má i nějaké opravdu instrumenty na to, jak přimět ty jednotlivé strany, aby něco udělaly.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Samozřejmě, nemá formální instrumenty, čili je to otázka použití jeho autority, jeho politického kapitálu v tom či onom ohledu a tam se musí rozhodnout, jestli ho použije zde, či nikoliv.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A proč by tak měl činit v tuto chvíli. Dnes padl nález nebo byl vyhlášen nález Ústavního soudu ohledně toho, že regulační poplatky ve zdravotnictví budou zachovány, tím je jedna významná kapitola reformy zdravotnictví pro tuto chvíli pasé. Čekají nás tedy církevní restituce, čeká nás zákon o dani z příjmů, respektive jeho novela. Je to zablokovaná situace?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já myslím, že ta situace je zablokovaná částečně a jak říkáte správně, vývoj pokračuje a do určité míry právě prvky nebo elementy toho typu, že Ústavní soud něco rozhodne, nebo nerozhodne, samozřejmě posunuje věci dál a právě v oblasti zdravotnické reformy, já myslím, že tento verdikt je poměrně velmi důležitý, je to oblast, která polarizuje společnost pravděpodobně více než cokoliv jiného v nynější době, takže toto rozhodnutí bude mít, já myslím, velké následky.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Mimochodem Ústavní soud rozhodoval právě a nejen o regulačních poplatcích ve zdravotnictví velice těsnou většinou, snižuje to váhu toho nálezu Ústavního soudu ve vašich očích.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já myslím, že to snižuje všude, kde se to tak stane ve světě, jestliže je něco rozhodnuto těsnou většinou, tak se to většinou interpretuje, že sice je to samozřejmě platné rozhodnutí, ale na druhé straně, že v rámci hodnot té či oné společnosti, že to opravdu bylo těsné a že to nebylo tak jednoznačné, jako by bylo samozřejmě rozhodnutí, které by bylo mnohem jasnější v tom smyslu větší majority.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Vy sám, pane Švejnare, máte radost z toho dnešního nálezu?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já ho interpretuju zatím spíš neutrálně v tom smyslu, že jak víte, já jsem vždycky říkal, si myslím, že zlepšení efektivity fungování zdravotnictví a jiných oblastí ekonomiky je velmi důležité v tom smyslu, poplatky mohou hrát velice pozitivní roli. Na druhé straně mají negativní roli v tom, že samozřejmě snižují kvalitu života, životní standard středních, zvláště teda střední třídy a chudších vrstev obyvatelstva. No, a tam jako vždy zdůrazňuji, že jestliže by poplatky měly být a měly být v tomto případě zachovány, tak potom je třeba lidí, který, kteří jsou na té nižší úrovni, opravdu okamžitě kompenzovat.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Říká zatím ve Dvaceti minutách Radiožurnálu ekonom Jan Švejnar, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělávání Národohospodářského ústavu a vy také posloucháte Český rozhlas 1 Radiožurnál. Zpátky k předsednictví Rady Evropské unie a k prvnímu půlroku roku 2009. Vy už jste říkal, pane profesore, že s Francií se pravděpodobně ne zcela shodneme na míře vnitřní regulace obchodu a zejména dotační politice zemědělské. Je vůbec reálné, aby Francie v dohledné době učinila kroky, kterými by tu dotační politiku do zemědělství nějakým způsobem změnila?

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já myslím, že sama tak neučiní, ale je zde oblast, která by pro nás mohla být velkou příležitostí ukázat, že máme inovativní myšlenky, že jsme lídři v této oblasti a navrhnout a snažit se započít proces, kdy by k tomuto odbourávání docházelo. Proč si tak myslím? Jsme v situaci, kdy ceny surovin, ale též ceny potravin jsou nejvyšší, jaké byly v nedávné minulosti, takže vlastně hodně dotací není potřeba, protože nyní farmáři, zemědělci mají dostatečně vysoké ceny, že nepotřebují podporu. Čili je to období, ve kterém se, by se mohlo přistoupit k tomu, že by došlo k odbourání právě těchto dotací, protože nejsou potřebné, a, řekněme, nějaké kompenzace do budoucna, pakliže je to potřeba, ale mohl by se úplně v zásadě změnit systém, který je takovým hlavním, takovou brzdou Evropské unie v oblasti ekonomiky a zde, kdyby s tím přišla země jako Česká republika, tak by to bylo něco, co by se opravdu pamatovalo v rámci Evropské unie po mnoho let. Samozřejmě já myslím, že to neprotlačíme spolu s Francouzi, ale mohli bychom být první, kteří to vlastně nastolí a kteří začnou proces, který by k tomu mohl vyústit během, řekněme, několika pár let, ne-li, ne-li rychleji.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Podobně konfliktní téma máme se Švédskem, je to energetické téma, kdy švédský postoj by se dal interpretovat spíše jako zelený a postoj české vlády by se dal interpretovat spíše konzervativněji a v poslední době směřující i přes programové prohlášení vlády spíše k jádru. K tomu se dá ještě podotknout fakt, že v domácí politice není toto téma řešeno, kdybyste měl vy nějaký vliv na to, co se bude dít tady v domácí politice, kam by se přiklonila Česká republika, k jádru nebo k větší diverzifikaci, k jiným zdrojům.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Podívejte se, já zde mám postoj, který jsem zatím nezměnil, opravdu si myslím, že z naší výchozí pozice bychom se měli mnohem více věnovat alternativním zdrojům a využití alternativních zdrojů, ale zároveň začít diskusi o tom, jestli využívat jadernou energetiku a jak, jaké jsou nové technologie s tím spojené, do jaké míry jsou mnohem bezpečnější, do jaké míry je mnohem méně odpadu než z těch

dřívějších. To bylo velmi blahodárně uděláno v Anglii, která ..., ve Velké Británii, kde Tony Blair tuto národní diskusi začal a po dobu několika let trvala a nakonec vyústila ve změnu celkového postoje anglické společnosti. Takže já si myslím, že zde ..., krok tímto směrem by pro nás byl přínosný, to znamená, dávat větší důraz právě na ekologické aspekty a k tomu nám Švédové samozřejmě dopomohou a de facto by to byl vstřícný krok vůči nim. A na druhé straně začít tu diskusi jak u nás, tak možná se Švédy samotnými, protože i oni si uvědomují velice dobře, že Evropa potřebuje tuto oblast dále propracovat, energetická náročnost je velká. Závislost je taktéž velká, čili je to oblast, kde se lišíme, kde samozřejmě bude potřeba vyjednávání a hledání kompromisů, ale též oblast, kde já myslím, že vzájemná osvěta bude vzájemně prospěšná.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Poslední otázka se bude týkat také energetiky i z evropských států a tím spíše tady u nás v Česku od občanských demokratů je slyšet, že bez jaderné energetiky prostě to dál nepůjde. Souhlasíte s tím, nebo ne.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Já bych to nebral takto definitivně. Já myslím, že je spousta možností, já sám si myslím, že můžeme mnohem lépe využít právě alternativní solární, větrné energie, a tak dále, že samozřejmě máme uhlí, zde je samozřejmě též strategická otázka, do jaké míry netěžit všechno, abychom měli určité rezervy pro opravdu urgentní situace ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Anebo prolomit limity těžby.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

... a tak dále, čili to je zase otázka diskuse. Ale sám si myslím, že i když omezíme spotřebu, i kdybychom se chovali mnohem více ekonomicky a omezili spotřebu, tak že se nevyhneme tomu, že budeme muset začít používat v některé fázi v budoucnosti jadernou energii.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Takových bylo dnešních Dvacet minut RAdiožurnálu, zejména o prvním půlroce roku 2009, tedy o českém předsednictví Radě Evropy unie jsem hovořil s ekonomem Janem Švejnarem. Děkuji za váš čas a na shledanou.

Jan ŠVEJNAR, ekonom, předseda Centra pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělání
Národohospodářského ústavu

Děkuji za pozvání.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

U mikrofonu byl také Martin Veselovský, posloucháte Český rozhlas 1 Radiožurnál.
